

Predmet: **GEOGRAFIJA**

I. Svrha i cilj nastave geografije

Geografija proučava Zemljinu površinu, koja je rezultat međusobnih utjecaja prirodne sredine i društvenih činitelja. U nastavi geografije učenik će steći osnovna znanja o Zemlji i procesima na njezinoj površini, o geografskoj karti te doći do spoznaje o značenju prirodnih i društvenih elemenata za život i gospodarsku aktivnost ljudi. Budući da je geografija kombinacija prirodnih i društvenih znanosti pogodna je za korelaciju s ostalim nastavnim predmetima.

II. Praćenje i vrednovanje učenika

Vrednovanje je sustavno prikupljanje podataka u procesu učenja i postignutoj razini kompetencija, a obuhvaća:

- praćenje: sustavno bilježenje (interes, motivacija, sposobnosti, postignuća, odnos prema radu te odnos prema odgojnim vrijednostima)
- provjeravanje: sustavno praćenje, ispitivanje i vrednovanje učenikovih postignuća u ostvarivanju ciljeva nastavnog predmeta.
- ocjenjivanje: postupak pridavanja broječne vrijednosti učenikovim postignućima tijekom praćenja, provjeravanja i ispitivanja.

Elementi ocjenjivanja u nastavi geografije su usvojenost programskih sadržaja, uočavanje pojava i procesa, zemljovid te aktivnost učenika na satu. U komponenti usvojenost programskih sadržaja ocjenjuje se stupanj usvojenosti nastavnih sadržaja usmenim provjeravanjem i pismenim provjerama. U komponenti uočavanja pojava i procesa vrednuje se povezivanje i objašnjavanje usvojenih podataka, sposobnost analiziranja i zaključivanja, te razvijenost geografskog mišljenja. U komponenti zemljovid ocjenjuje se demonstracija i primjena usvojenih sadržaja na geografskim zemljovidima različitih mjerila, namjena i sadržaja i u okviru planiranih aktivnosti terenskih nastava. Komponenta aktivnost podrazumijeva aktivnost učenika na satu te odnos prema predmetu, nastavniku i učenicima u razredu.

Opis ocjena od nedovoljan do odličan:

Ocjena nedovoljan

Najniža, nedovoljna ocjena, podrazumijeva nepokazivanje zanimanja za rad, neizvršavanje postavljenih zadataka, nenošenje i nekorištenje obveznih nastavnih sredstava poput udžbenika, radnih bilježnica i atlasa, te ometanje drugih učenika u radu u školi.

Ocjena dovoljan

Najniža razina znanja i vještina koja se vrednuje pozitivnom ocjenom dovoljan, obuhvaća elementarne sadržaje. Tu se radi o osnovnim elementima činjeničnog znanja koje podrazumijeva dimenzije praćenja, nabiranja, prepoznavanja, pokazivanja na geografskim zemljovidima te djelomično izračunavanje i razlikovanje geografskih pojmova i sadržaja. Vrednovanje aktivnosti učenika podrazumijeva izvršavanje minimalnih obveza tijekom nastave uz velike poticaje te redovito nošenje i korištenje potrebnog pribora.

Ocjena dobar

Dobra razina znanja i vještina (ocjena 3) podrazumijeva razinu razumijevanja složenijeg izračunavanja, objašnjavanja, upotrebe podataka iz teksta i primjena te demonstracije na zemljovidu. Ova razina znanja teži elementima konceptualnog znanja. Korektan rad i ispunjavanje osnovnih postavljenih obaveza uz poticaj od strane nastavnika vrednuje se ocjenom dobar. Aktivnost učenika podrazumijeva nošenje i cjelovito korištenje nastavnih sredstava.

Ocjena vrlo dobar

Vrlo kvalitetna razina stečenih znanja i vještina podrazumijeva elemente proceduralnog znanja koje obuhvaća primjenu i korištenje stečenih znanja. Ova razina obuhvaća pojašnjavanja, složene izračune, kombiniranja, povezivanja, izbor različitih rješenja te procjenjivanja. Poseban naglasak ove razine je uspoređivanje i prosuđivanje različitosti prirodnih cjelina i društvenih skupina u prostoru i vremenu. Aktivnost učenika podrazumijeva redovitost, stvaralački pristup za sebe i okolinu, predanost radu treba biti neupitna za ovu razinu vrednovanju.

Ocjena odličan

Najviša razina proceduralnog znanja koje se može nazvati i znanje činjenja. Ova najviša razina podrazumijeva primjenu trajno stečenih znanja i vještina s visokim elementima kreativnosti, prosuđivanja, komponiranja, stvaralaštva, osmišljavanja, postavljanja hipoteza itd. od učenika se očekuje ponuda različitih rješenja u savladavanju nekog problema prostora i vremena. Odlično vrednovanje učenikovih aktivnosti podrazumijeva stalno i kreativno korištenje obveznih i dodatnih nastavnih sadržaja, kontinuirana marljivost i potpuna predanost usvajanju znanja, vještina i uljudbenog ponašanja.

Pismenim provjeravanjem znanja utvrđuje se relativno postignuće pojedinca u odnosu na ostale učenike u razredu. Pismena provjera znanja vrši se kroz zadatke objektivnog tipa a ocjenjuje se na slijedeći način:

BROJ BODOVA %	0-40	41-55	56-70	71-85	86-100
OCJENA	nedovoljan	dovoljan	dobar	vrlo dobar	odličan

Navedene bodovne granice za pojedinu ocjenu su orijentacijske. Općenito, davanje ocjena nije matematički postupak, već treba voditi računa o osobitostima učenika i razrednog odjela. Praćenje razvoja interesa, sposobnosti, samostalnosti i odnosa prema radu učenika svakodnevna je zadaća nastavnika. Nastavnik svaku promjenu evidentira te informira razrednika, a po potrebi i roditelja.

III. Programska građa

Svi učenici koji su upisali ovu školu dužni su prihvatiti plan i program propisan za ovu školu.

I. RAZRED

1. CILJEVI I ZADACI

- omogućiti učenicima stjecanje osnovnih znanja o Zemlji, te je potrebno omogućiti da shvate značenje prirodnih elemenata (reljef, klima, vode, tlo, vegetacija) i društvenih pojava i procesa (stanovništvo, prostorni raspored naseljenosti)
- omogućiti učenicima da prošire osnovna znanja o geografskoj karti i naviknu ih upotrebljavati u svakodnevnom životu
- osposobiti učenike da uočavaju posebnosti osobinai različitosti stupnjeva međusobne povezanosti prirodne osnove i obilježja socijalnogeografske strukture društva
- stalnom aktualizacijom geografskih nastavnih sadržaja razvijati u učenicima zanimanje za stalno praćenje geografske stvarnosti u zemlji i u svijetu , te naglasiti potrebu za samostalnim učenjem i stalnom geografskom izobrazbom

2. SADRŽAJ

Geografija 1

2.1. UVOD

- Definicija, metode istraživanja i podjela geografije

2.2. ZEMLJA U SUNČEVU SUSTAVU I SVEMIRU

- Svemir, Sunčev sustav, položaj Zemlje u Sunčevu sustavu i Zemljina gibanja

2.3. ORIJENTACIJA I ODREĐIVANJE POLOŽAJA NA ZEMLJI

- Oblik i veličina Zemlje, određivanje položaja na Zemlji i orijentacija na geografskoj mreži

2.4. PRIKAZIVANJE ZEMLJINE POVRŠINE

-Prikazivanje Zemlje na globusu i geografskim kartama, kartografske projekcije, vrste i sadržaj geografskih karata

2.5. GEOLOŠKA OBILJEŽJA I RELJEF ZEMLJE

- Oblici reljefa, geološka građa i prošlost, endogeni i egzogeni pokreti i oblici

2.6. KLIMA I BILJNI POKROV NA ZEMLJI

- Vrijeme i klima, klimatski elementi, podjela klime

2.7. VODE NA ZEMLJI

- Svjetsko more, vode na kopnu, ekologija mora

2.8. TLO

- Tlo i čimbenici nastanka tla

II. RAZRED

1. CILJEVI I ZADACI

- upoznati učenike s najznačajnijim geografskim strukturama i procesima kroz regionalne raznolikosti uvjetovane višeslojnim prostornim čimbenicima
- upoznati učenike s obilježjima naseljenosti i naselja te spoznati osnovne razlike između tipova naselja
- upoznati učenike s osnovnim pojmovima o gospodarskim djelatnostima, o razvoju gospodarstva i o nejednakom gospodarskom razvoju svijeta

2. SADRŽAJ

Geografija 2

2.1. STANOVNIŠTVO

- Razmještaj stanovništva na Zemlji, prirodno i prostorno kretanje stanovništva, sastav stanovništva, stanovništvo i razvijenost na Zemlji

2.2. NASELJA

- Obilježja naselja i naseljenosti, tipovi naselja, te gradski i urbani sustavi

2.3. GOSPODARSTVO

- Pojmovi o gospodarskim djelatnostima, primarne, sekundarne i tercijarne djelatnosti, nejednak gospodarski razvoj svijeta

III. RAZRED

1. CILJEVI I ZADACI

- upoznati učenike s procesima globalizacije te njenim utjecajem na gospodarski razvoj
- ukazati na uzroke globalizacije i glavne nositelje globalizacijskih procesa
- razvijati sposobnost uočavanja prostornih zakonitosti regionalnog uspoređivanja i razvijati sposobnost o prostornom okruženju
- ukazati učenicima na nejednak gospodarski razvoj zemalja svijeta

3. SADRŽAJ

Geografija 3

2.1. GLOBALIZACIJA

- Procesi globalizacije u svijetu, uzroci globalizacije, nejednak regionalni razvoj svijeta, svjetske, političke, vojne i gospodarske integracije

2.2. REGIONALNI RAZVOJ VISOKO RAZVIJENIH ZEMALJA

2.2.1. Regionalni razvoj visoko razvijenih zemalja Europe

- Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Francuska i Italija

2.2.2. Regionalni razvoj ostalih visoko razvijenih zemalja

- Sjedinjene Američke Države, Kanada, Japan, Australija

2.3. REGIONALNI RAZVOJ ZEMELJA SVJETSKOG ZNAČAJA

- Ruska Federacija, ostale tranzicijske zemlje, Kina

2.4. REGIONALNI RAZVOJ SLABIJE RAZVIJENIH ZEMALJA

2.4.1. Regionalni razvoj slabije razvijenih zemalja Latinske Amerike

- prirodno-geografska i gospodarska obilježja Latinske Amerike, Meksiko, Brazil, Argentina, Čile

2.4.2. Regionalni razvoj slabije razvijenih zemalja Azije i Afrike

- Obilježja Azije, Indija, jugozapadna Azija, obilježja Afrike, Južnoafrička Republika

IV. RAZRED

1. CILJEVI I ZADACI

-omogućiti učenicima stjecanje osnovnih znanja o geografskim značajkama Hrvatske i shvate značenje prirodnih elemenata i društvenih pojava i procesa u predočavanju gospodarske aktivnosti s gledišta suvremenog značenja i procesa razvoja

-osposobiti učenike da uz pomoć karte Hrvatske uoče osobitosti geografskog položaja Hrvatske na dodiru različitih prirodnih, etničkih, kulturnih i gospodarskih regionalnih cjelina

-upoznati učenike s geografskom stvarnošću o prostoru Hrvatske kako bi uočili njen položaj i ulogu u suvremenom svijetu

-upoznati učenike s pojačanim procesom narušavanja kakvoće čovjekove okoline i prijekom potrebom za očuvanjem okoline od daljnje degradacije kvalitete okoliša

2. SADRŽAJ

Geografija Hrvatske

2.1. OBILJEŽJA DRŽAVNOG TERITORIJA

-Geografski smještaj i položaj Hrvatske, geoprometni položaj, oblikovanje državnog teritorija, granice i teritorijalno-političko uređenje RH

2.2. PRIRODNO-GEOGRAFSKA OBILJEŽJA REPUBLIKE HRVATSKE

-Osnovna geološka i reljefna obilježja Hrvatske, utjecaj klimatskih faktora na klimu, tlo i vegetacija Hrvatske, zakonom zaštićena prirodna područja, obilježja Jadranskog mora

2.3. STANOVNIŠTVO HRVATSKE

- Broj stanovnika i razvoj naseljenosti, prirodno i prostorno kretanje hrvatskog stanovništva, regionalna polarizacija, demografska politika.

2.4. NASELJA I OBLICI NASELJENOSTI

- Obilježja seoskih naselja i preobrazba sela, razvoj urbane mreže, nodalno-funkcionalna regionalizacija Hrvatske, makroregionalna središta

2.5. GOSPODARSTVO HRVATSKE

- Etape gospodarskog razvoja, suvremena gospodarska obilježja, gospodarske i političke integracije

IV. Obveze učenika prema programu

- učenik je obvezan redovito i aktivno prisustvovati nastavi geografije
- na svakom nastavnom satu učenik je dužan imati udžbenik, geografsku kartu, bilježnicu i pribor za pisanje

V. Literatura

1. Geografija 1, Gall-Kralj- Slunjski Školska knjiga
2. Geografija 2, Friganović-Sić-Matas Školska knjiga
3. Geografija 3, Gall-Matas Školska knjiga
4. Geografija Hrvatske, Jukopila-Kralj-Obradović Martinec Školska knjiga

AKTIV GEOGRAFIJE